

Kendelse

afsagt den 18. juni 2019

Sag nr. 2019-80-0239

[Klager]

mod

TV 2

[Klager] har klaget til Pressenævnet over et indslag bragt på TV 2 den 7. oktober 2018 i magasinet "Presselogen", idet hun mener, at god presseskik er tilsidesat.

[Klager] har klaget over, at indslaget indeholder ukorrekte, krænkende og skadelige oplysninger. [Klager] har desuden anmodet om genmæle.

1 Sagsfremstilling

Forud for offentliggørelsen

Jyllands Posten bragte den 3. oktober 2018 [Klager]s blogindlæg "*Selv babysex er mainstream islam*" på jyllands-posten.dk. Blogindlægget har følgende underrubrik:

"Når babysex er tilladt i mainstream islam, når en kvindes samtykke aldrig er nødvendig, og når det at blive voldtaget er en forbrydelse, har det betydning for muslimske mænds syn på kvinder."

Af blogindlægget fremgår følgende:

"Derfor har islams kvindesyn også betydning for voldtægter i Danmark. Mainstream islam er den bogstavtro tilgang til Koranen og Ahadith (beretninger om profetens sædvane), og det er på tide, at muslimer reformerer islam. En 14-årig pige anmeldte i weekenden en voldtægt i Roskilde; den formodede gerningsmand beskrives som 18-20-årig og af mellemøstligt udseende. Pigen tog efterfølgende kontakt til en mand ved Roskilde Station og fik derefter kontaktet politiet. »10 ud af 12 overfaldsvoldtægter begås af indvandrere og efterkommere (BT, 2018). Hver anden voldtægtsdømt er indvandrer eller efterkommer.« (BT, 2018). Ifølge justitsministeriets rapport fra 2017 om overrepræsentationen af ikke-vestlige i voldtægts-statistikker er voldtægtsforbrydere nogle af samfundets svageste.

Det er altså synd for voldtægtsmænd, hvis syn på kvinder er så horribelt. De er i virkeligheden ofrene ifølge det, vi i dag kalder forskning, bestilt og betalt af justitsministeriet.

En forbrydelse at blive voldtaget

I en islamisk mainstream teologisk og juridisk forståelse anses en anmeldelse af voldtægt oftest som en kvindes egen indrømmelse af at have begået en seksuel forbrydelse. Hun indrømmer selv at have haft enten førægteskabelig eller udenomsægteskabelig "sex", hvilket er forbudt i islam. Som voldtægtsoffer skal hun kunne løfte bevisbyrden, hvilket kræver fire mandlige vidner, og ellers er kvinden skyldig i en seksuel forbrydelse. Det er netop derfor, at vi gentagne gange har set voldtægtsofre i den del af verden blive straffet med piskeslag. (Kilder: 1, 2 & 3).

I flere muslimske lande er det stadigvæk muligt for en mand at slippe for straf ved at gifte sig med den, han har voldtaget. Teologisk er det oprindeligt en jødisk lov.

En kvindes samtykke er unødvendig

En kvindes samtykke i seksuelt samvær er aldrig nødvendig i islam, når kvinden ellers er islamisk tilladt for manden at have sex med. Muslimske mænd kan derfor voldtage deres egne koner, og disse tæller endda som såkaldte "frie" kvinder. (Kilder: 1, 2, 3, 4, 5). Sexslaveri er desuden legitimeret af selveste Koranen.

Sex med baby

Khomeini, der er grundlæggeren af præstestyret i Iran, har i sin berygtede bog "Tahrir Ul-Vasileh" beskrevet, hvordan berøring, kram, kys og lårsex er tilladt med selv en baby pige, også med en baby, der stadig bliver ammet.

Denne teologiske udlægning er mainstream islamisk. Der findes nemlig ingen nedre aldersgrænse i et mainstream islamisk ægteskab. (Tahrir Ul-Vasileh, bind 2, s. 258 (på persisk))

Irans egne tal viste at 1.537 piger under det 10. år var blevet gift alene i 2012.

Det er dog ikke alene Khomeinis skyld, at selv baby piger vurderes til at være giftemateriale. Flere sunni-lærde har ligeledes skrevet om, hvordan og hvornår en mand kan have samleje eller andet seksuelt samvær med pigebørn, også under niårsalderen. Alle med henvisning til Koranen og Ahadith (beretninger om profetens sæd-vane).

I mange muslimske lande er der ikke en mindstealder for ægteskab, hvilket muliggør børneægteskaberne.

Her er, hvad en teologisk sunni-muslimsk (wahabi-salafistisk) hjemmeside skriver om sex med små piger: »*The fact that it is permissible to marry a young girl does not mean that it is permissible to have intercourse with her; rather that should not be done until she is able for it. For that reason the Prophet (peace and blessings of Allaah be upon him) delayed the consummation of his marriage to 'Aa'ishah. Al-Nawawi said: With regard to the wedding-party of a young married girl at the time of consummating the marriage, if the husband and the guardian of the girl agree upon something that will not cause harm to the young girl, then that may be done. If they disagree, then Ahmad and Abu 'Ubayd say that when a girl reaches the age of nine then the marriage may be consummated even without her consent, but that does not apply in the case of who is younger.*«

Ovenstående beskriver også, at samleje kun er forbudt før det niende år, eller indtil pigen er klar til det. Indtil da kan ”noget” aftales med pigens værge. Noget, som ikke ”skader” pigen, men efter det niende år legitimeres fuldbyrdet voldtægt af pigen. Hendes samtykke er unødvendig.”

Den påklagede udsendelse

TV 2 bragte den 7. oktober 2018 et indslag i magasinet ”Presselogen” om, hvorvidt medierne bør tage større ansvar for det indhold, der bliver publiceret på mediernes hjemmesider og sociale medier.

Af udsendelsen fremgår blandt andet følgende:

”[...]

[*Speak*]: Panelet består i denne uge af [Paneldeltager 1], ledende redaktionschef, DR Nyheder, [Paneldeltager 2], chefredaktør, Radio 24syv, [Paneldeltager 3], opinionsredaktør, Jyllands-Posten, og [Paneldeltager 4], nyhedschef, TV 2.

[...]”

”*Værten*: Ude på nettet, på de sociale medier, der kan man som bekendt støde på lidt af hvert. Folk kan skrive og poste, hvad de vil, og det gør de, ingen styrer dem. De etablerede medier derimod, vi gamle mænd og kvinder, vi har folk ved havelågen, redaktører, der passer på, at det hele ikke går for vidt.”

Der vises et skærmbillede af [Klager]s blogindlæg ”*Selv babysex er mainstream islam*”. På billedet ses, at blogindlæggets underrubrik ”Når babysex er tilladt i mainstream islam, når en kvindes samtykke aldrig er nødvendig, og når det at blive voldtaget er en forbrydelse, har det betydning for muslimske mænds syn på kvinder” er markeret med gul skrift. Billedet vises i ca. 24 sekunder.

”*Værten*: Derfor var det iøjefaldende, at Jyllands-Posten i tirsdags bragte denne blog på avisens hjemmeside med overskriften ”*Selv babysex er mainstream islam*”. Bloggen fortsatte med blandt andet: ”Når babysex er tilladt i mainstream islam, når en kvindes samtykke aldrig er nødvendig, og når det at blive voldtaget er en forbrydelse, har det betydning for muslimske mænds syn på kvinder”. Jeg vil lige nævne, at JP faktisk fik ændret artiklen, men det var fordi skribenten i artiklen havde reklameret for sit eget foredrag i bloggen, og det må man ikke. Resten stod tilbage, hele indholdet og overskriften. [Paneldeltager 4], når selv babysex er mainstream islam, kan man blogge det på TV 2?

[*Paneldeltager 4*]: Nej, det kan man ikke.

Værten: Hvorfor ikke?

[*Paneldeltager 4*]: Jeg synes, at det her indlæg er groft generaliserende. Jeg synes, at det er fornærmende, groft fornærmende over for islam. Vi taler om en religion med knap to milliarder medlemmer, og jeg synes det, der kommer frem i kvindens indlæg her, er virkelig, virkelig, virkelig groft i forhold til at fornærme en verdensreligion på den måde. Og der synes jeg, at vi som udgivere har et ansvar for at sikre, at

det, der udkommer på vores platforme, at det lever op til nogle standarder. Jeg synes ikke det her indlæg lever op til de standarder. Så nej, det ville ikke være udkommet på TV 2.

Værten: Til Radio24syv er mildest talt et medie, hvor der sker ting og sager en gang imellem. Kunne ting og sager som det her også forekomme?

[Paneldeltager 2]: Altså, jeg kan ikke sige andet end, at hun jo godt kunne have været med i et debatprogram, hvor hun ville have sagt det der. Så er jeg da sikker på, at både studieværten og andre i debatten ville have sagt, at det nok er en voldsom generalisering og en, ja, læsning af Koranen, som rigtig mange ikke deler. Jeg er sikker på, at i en direkte udsendelse, så kunne hun godt have sagt det her.

Værten: Og det, der er her, [Paneldeltager 3], det er I eksperimenterer lidt med, at dem I har valgt til at være bloggere, det er mennesker, I stoler på, de kan selv publicere. De trykker på en knap, og så ryger det ind på Jyllands-Postens blog-site. Nu har vi så her det, som [Paneldeltager 4] kalder en åbenlys fornærmelse af islam, og så lige Jyllands-Posten, som har visse erfaringer med at fornærme islam. Hvad er der sket?

[Paneldeltager 3]: Altså, det startede jo med, at hun laver, som du siger, under denne her overskrift, en tekst af en ren reklame for et debatmøde. Den bliver pillet af. Så skriver hun en ny tekst, hvor hun jo med udgangspunkt i forskellige skrifter, blandt andet i Koranen, skrifter af Khomeini og så videre, argumenterer for, at det her syn på børn er gængs i islam. Og det synes vi jo, at hun skal have lov til at publicere i og med vi har hyret hende som blogger. Vi har jo en gate-keeper funktion i den forstand, at vi altid ser, hvad de lægger ud, og hvis vi er uenige, så piller vi det af. Vi har, jeg tror i de sidste to-tre år, publiceret omkring 1000 blogs, der har været problemer med to.

Værten: Du synes ikke, der er et problem med det her?

[Paneldeltager 3]: Jamen, det ligger jo ligesom i bloggernes natur. Vi lægger platform til nogle bloggere, vi har indgået aftaler med. Så længe de overholder de aftaler vi laver med dem, så er det deres blog. Ligesom du siger ude på det der internet.

Værten: Du lægger vel navn til?

[Paneldeltager 3]: Ja, det gør vi. Vi er i sidste ende ansvarlige. Det er jo os, der skal stå på mål for det. Men så længe hun i teksten argumenterer for det. Man kan diskutere overskriften og så videre, og det er jo ikke holdninger, vi deler nødvendigvis. Sådan er det jo med debat. Og det er holdningsstof, og så må dem, der går ind og læser hendes blog, jo modsige hende i kommentarfelterne og så videre. Og så har du en debat. Og det er det, der ligger i sagens natur. Man kan så diskutere, om vi som medier overhovedet skal have den her slags indhold. Det synes vi, fordi vi synes, det er en væsentlig del af den offentlige debat, og det er den på godt og ondt den ufiltrerede debat, hvor det er råt for usødet.

[Paneldeltager 4]: Jeg er med på, at vi er i et holdningsunivers. Der er selvfølgelig nogle vide rammer for, hvad man kan mene, og et sted hen af vejen, så står hun selvfølgelig til indtægt for sin egen holdning. Men som udgiver, så må man jo også kunne kræve et minimum af sandhedsværdi i det, der bliver publiceret på ens platforme. Og det hun skriver er jo åbenlyst forkert, for hun skriver, at det er mainstream islam, som har de her holdninger. Jeg skal ikke kunne afvise, at der er visse

kredse i islam, måske, er de her holdninger, men mainstream islam. Hun skriver, at knap to milliarder mennesker i verden går ind for at dyrke sex med babyer. Det er jo åbenlyst forkert.

[Paneldeltager 3]: Vi skal nok ud i en, det bliver langt og måske langhåret, fordi så skal man ud i en definition af, hvad sex er. Det hun skriver.

[Paneldeltager 4]: Hun skriver babysex.

[Paneldeltager 3]: Ja, men det hun skriver, det er jo med henvisning til nogle tekster i Koranen og tekster af Khomeini og så videre.

[Paneldeltager 4]: Hun siger, at det er mainstream islam.

[Paneldeltager 3]: Ja, og det kan man diskutere.

[Paneldeltager 4]: Det synes jeg ikke man kan diskutere, det er åbenlyst forkert.

[Paneldeltager 2]: Det er jo det, det handler om her, det er jo, og det er selvfølgelig, det indrømmer jeg er vanskeligt i en blog, men det er det, jeg mener, i et debatprogram er jeg helt sikker på, at det ville blive modsagt. Det er rigtigt, at hun citerer nogle tekster af Khomeini, som han har skrevet engang, og han muligvis mener stadigvæk, men i en debat var der jo nogen, der ville have sagt prøv at høre, du kan ikke sige, at det er mainstream. Det er muligt, at der er tosser, der mener det, lige såvel som der står ting i Det Gamle Testamente, som vi i dag også ville finde absurde og ikke ville kalde mainstream kristendom. Så det er jo det, der er problem ved bloggen. Det er jo, jeg synes, der skal være vide rammer for det her. Jeg synes, man måske i det her tilfælde netop skulle have sagt den overskrift. Du kan have lov til at mene, hvad du mener, men overskriften er så radikal forkert, at den går vi i hvert fald ind som udgiver og ændrer på.

Værten: Sagen er vel den, du sidder såmænd i midten, [Paneldeltager 1], fordi Danmarks Radio har ikke bloggere på den måde der. Det har også noget at gøre med jeres position i samfundet. Så du kan sidde sådan lidt køligt og kigge på, har JP en pointe i, at det moderne medie også lægger navn og platform til sådan noget. Det vil sige en fri blogging, hvor der skal meget til, før man vælter dem af pinden? Eller skal udgiveransvaret og redaktøren og den gamle havelåge, skal den stadigvæk fungere også på en ny blog?"

Der vises et tweet fra Twitterbrugeren [Twitterbruger 1]. Af tweetet fremgår følgende "Aviserne har et ansvar, når de lægger navn og spaltepads til had og hetz mod mindretal #presselogen #dkpol". Tweetet vises i ca. 45 sekunder.

"[Paneldeltager 1]: Altså jeg tror i den her tid, hvor mediernes troværdighed er under pres, så tror jeg, at det er endnu vigtigere end nogensinde, at vi værner om den troværdighed, og at det, der udkommer på platforme, det er noget, vi står inde for. Jeg skal ikke udtale mig om det konkrete blogindlæg, men vi ser jo også lidt det samme i forhold til moderation på vores Facebook-profiler og sådan nogle ting. Vi er nødt til at tage ansvar for, hvad der foregår i vores forskellige universer. Jeg kunne egentlig godt tænke mig at spørge [Paneldeltager 3], ville den her være udkommet i avisen? Er der forskel på avisen og det digitale? Fordi, jeg tror ikke, I ville have ladet den her udkomme i avisen, og der tror jeg bare, man skal passe på med at sige, nå men det er bare nettet, der kan man foretage sig hvad som helst. For rigtig, rigtig

mange mennesker, så er nettet den primære platform, og det skal vi som udgivere tage lige så alvorligt, som vi tager vores gamle platforme.

[Paneldeltager 3]: Det gør vi skam også. Og det er klart, et blogunivers er jo ikke det samme som avisen, hverken på print eller digitalt. Vi varedeklarerer det meget klart, at det her er blogs. Det er kun skribentens egen holdning, det er ikke avisens holdning. Vi har, nu kan jeg ikke huske, 35 forskellige bloggere, der dækker hele det politiske spektrum fra højre til venstre. Nogle af dem er sådan nogle værdikrigere, som hende her, som er fra Iran og er kendt for at være en virkelig skarp islamkritiker i hele det der miljø, og hende har vi taget ind, fordi hun er en interessant og også modig stemme i det der indimellem. Og det eksisterer jo lidt i sin egen ret, og selvfølgelig har vi ansvaret i sidste ende.

Værten: Men grunden til, at vi tager det op her, er ikke kun, hvorvidt du har et udgiveransvar for denne her generalisering. Det er også dette, at herover har vi internettet med den frihed, dette net giver folk til at skrive, hvad pokker de vil. Herover har vi de gamle medier med gamle redaktører, der passer på det hele. Det jeg synes, jeg ser her, er, at disse gamle medier nu åbner en kattelem for at være en del af det vilde univers, uden at du kan slippe for at komme i fængsel for det, for det kan du stadigvæk. Og nok sidder [Paneldeltager 4] lige og slår korsets tegn, også selvom det er islam, vi snakker om, men det tog os faktisk ikke længe at finde ud af, at hver eneste gang selv gammeldags medier åbner en kattelem, så sker der noget. Vi fandt en på TV 2 her, [Paneldeltager 4], det var så Pia Kjærsgaard, der har blogget. Vi kan lige prøve at se på, den kommer her på skærmen.”

Der vises et skærmbillede af Pia Kjærsgaards blogindlæg *”I Sverige har de maskuline værdier kun frit spil i ghettoerne”* bragt den 24. august 2018 på tv2.dk. På billedet ses, at en del af blogindlæggets tekst *”Tintin i Congo må ikke forefindes på bibliotekerne, fordi den er racistisk”* er markeret med gul skrift. Billedet vises i ca. 14 sekunder. Herefter vises et skærmbillede af artiklen *”Pia Kjærsgaard afviser at kommentere fejlagtig påstand i blog”* bragt den 31. august 2018 på tv2.dk. På billedet ses, at en del af artiklens tekst *”En simpel googlesøgning på ’Tintin i Kongo’ og ’svenska bibliotek’ viser, at det er muligt at låne den givne bog over hele Sverige”*, er markeret med gul skrift. Billedet vises i ca. 14 sekunder.

Værten: Pia Kjærsgaard skriver i Sverige har de maskuline værdier kun frit spil i ghettoerne. Tintin i Congo, det er en bog, må ikke forefindes på bibliotekerne i Sverige, at den er racistisk. Det er så ikke rigtigt, fordi vi tjekkede så sagen, TV 2 tjekkede sagen, og måtte meddele, at en simpel Google-søgning på bogen Tintin i Congo og svenska bibliotek viser, at det er muligt at låne denne bog over hele Sverige. Så, [Paneldeltager 4], en rem af huden, selvom vi sidder vældig hellige og skælder Jyllands-Posten ud. Det sker åbenbart, når vi åbner kattelommen.

[Paneldeltager 4]: Jo, men forskellen er, at vi har ikke nogen, der selvpublicerer på TV 2s platform. Vi har nogle bloggere, som laver blogindlæg, så bliver de læst igennem af TV 2 ansatte, og hvis der er faktuelle fejl, så påpeger vi det i det omfang, vi fanger dem. I det her tilfælde, der fangede vi desværre ikke, det var vist Radio27syv faktisk, der fangede det, og så følger vi så op redaktionelt, men det sker ofte, at vi sender de her blogs tilbage til forfatterne og påpeger, det I skriver der, det er forkert,

eller det I skriver der, det er ikke underbygget. Så vi har en redaktionel proces inde over de her blogs, men vi fratager ikke folk, at de må mene, hvad de vil. Deres holdninger må de mene, men der skal være noget sandhedsværdi i det, de skriver. De kan ikke bare skrive hvad som helst.”

Der vises et tweet fra Twitterbrugeren [Twitterbruger 2]. Af tweetet fremgår følgende ”[Klager] definerer i sin blog, hvad hun betragter som ”mainstream islam”. Hun skriver ikke, at det gælder 2 mia. muslimer, men henviser til den bogstavtro tilgang”. Tweetet vises i ca. 41 sekunder.

”*Værten:* [Paneldeltager 2]?

[*Paneldeltager 2*]: Men nu er vi jo så tre elektroniske medier her i studiet, eller selvfølgelig også et digitalt medie med JP. Altså det er jo ikke nyt, at folk for eksempel i direkte udsendelser siger ting og sager, som ikke er rigtige, og som det kan være vanskeligt for en studievært at fange i sekundet og sige hov, hvad mener du der. Så det er ikke noget nyt, at den der kattedem er åben. For os, der laver direkte udsendelser, hvad end det er på TV eller radio, så sker det jo med jævne mellemrum, det vil jeg gerne indrømme, og så er det jo et spørgsmål om at have dels en dygtig studievært eller efterfølgende gå ind og sige hov, der skete noget her, som var forkert. Så ny er den her kattedem ikke. Det er rigtigt, at nettet jo er et absolut vildt sted, og derfor er der da grund til at have fokus på det, men inden vi gør det til noget helt fuldstændig nyt, vi ikke har forholdt os til før, det er det jo ikke.

Værten: Men det undrer mig nu, for lige at runde det af, [Paneldeltager 3], at Jyllands-Posten med de smertelige erfaringer man har med at genere islam, og Jyllands-Posten, dette vældig fine gloværdighed konservative medie, åbner en kattedem, som pludselig giver jer nogle bekymringer, kunne jeg forestille mig, I ikke havde behøvet at få.

[*Paneldeltager 3*]: Det håber jeg heller ikke, vi får, men altså stadigvæk, vi har en fri og åben debat, og den skal jo også.

Værten: Er du ikke helst fri for det? Er det ikke bare moderne tider, der driver jer i armene på alle mulige besværligheder?

[*Paneldeltager 3*]: Fri for blogs?

[*Paneldeltager 2*]: Fri for åben debat, det håber jeg bestemt ikke.

Værten: Man kan jo besvære den debat på mange måder.

[*Paneldeltager 3*]: Ja, ja, ja, det kan man. Men jeg synes også, at vi skal have den her del af debatten. Derfor har vi blogs for at lukke andre ind i avisens univers, så det ikke kun er den der envejskommunikation.

Værten: Det kan være, du kommer i fængsel, du har udgiveransvaret.

[*Paneldeltager 3*]: Ja, en over mange.

Værten: Tak for det her.

[...]”

[Klager] klagede den 7. oktober 2018 til TV 2 over udsendelsen og anmodede i den forbindelse om et genmæle. TV 2 svarede den 2. november 2018 følgende på [Klager]s klage:

”[...]

For god ordens skyld skal jeg indledningsvis præcisere, at programmet, Presselogen, er et debatprogram, der behandler mediernes håndtering af diverse historier. Det er de pågældende massemedier, der er part i de sager, der behandles i programmerne. I det konkrete indslag var der en drøftelse af, hvordan de klassiske medier skal håndtere indlæg på sociale medier og blogindlæg.

Jyllands-Posten havde bragt dit blogindlæg med overskriften ”Selv babysex er mainstream islam”, hvilken overskrift er faldet nogle for brystet, og hvorfor panelet diskuterede, om det er en blog, som hører hjemme i de klassiske medier. Det er således først og fremmest Jyllands-Posten, der står på mål for, at de har et blogunivers, hvor udvalgte bloggere selv kan publicere deres indlæg. Eksemplet med dit indlæg bruges også til at diskutere, hvilket ansvar medierne har for sådanne indlæg.

Når man blander sig i debatten, så må man også forvente, at ens indlæg debatteres – enten i forlængelse af ens eget indlæg eller, som det skete, i Presselogen, hvor det mere handlede om, hvorvidt indlægget skulle være bragt af Jyllands-Posten, fordi det kan tolkes som en fornærmelse af en bestemt religion.

[Paneldeltager 4] står ved sin udtalelse i Presselogen. [Paneldeltager 4] forstår klagerens tekst på den måde, at hvis man som muslim følger den gængse – mainstream – fortolkning af islam, accepterer man sex med babyer og grov undertrykkelse af kvinder. Uanset, at du i indlægget forklarer, at du med mainstream mener den bogstavtro tilgang til islam, er det en grov generalisering af muslimer og deres tro. Det er [Paneldeltager 4]s fortolkning, at du med din overskrift og brug af ordet mainstream-islam tager alle verdens muslimer til gidsler for den kvindeundertrykkende holdning, og det er dét, som [Paneldeltager 4] anfægter og siger er faktisk forkert.

[Paneldeltager 2] fra Radio24syv har forstået dit indlæg på samme måde og siger, at det er ’en voldsom generalisering’ og udtryk for ’en læsning af Koranen, som rigtig mange ikke deler’. Jyllands-Posten forsvarer indlægget med at sige, at det er ’holdningsstof’, og at du i dit indlæg bringer argumenter for, at dette syn på børn er gængs i islam.

Under programmet bliver der offentliggjort et tweet fra en seer, der siger som du, at du ikke har skrevet, at det gælder 2 mia. muslimer, men at du henviser til den bogstavtro tilgang. Så selv om du ikke selv bliver hørt i udsendelsen, som netop omhandler mediernes brug af blogs, så bliver det synspunkt, du nævner i din mail af 9. oktober 2018, bragt i udsendelsen. Skærmpoint fra udsendelse vedlægges som bilag. På baggrund heraf, og da der er tale om et debatprogram, hvor der er vide rammer for at udtrykke sine holdninger, skal TV 2 afvise, at der er grundlag for at bringe et dementi, ligesom TV 2 skal afvise, at der er offentliggjort ærekrænkende oplysninger om dig i strid med de presseetiske regler.

[...]”

[Klager]s klage over TV 2s svar er modtaget i Pressenævnet den 19. december 2018.

2 Parternes synspunkter

2.1 [Klager]s synspunkter

Korrekt information

[Klager] har anført, at den påklagede udsendelse indeholder en fejlcitering af hendes blogindlæg ”*Selv babysex er mainstream islam*” bragt den 3. oktober 2018 på jyllands-posten.dk, som er ærekrænkende, injurierende og skadelig for hendes renommé som offentlig person og førstegangsforfatter, der netop har udgivet en islamkritisk bog.

Paneldeltageren [Paneldeltager 4] fejlciterer således klager i udsendelsen, idet han udtaler følgende om blogindlægget:

”Hun skriver, at knap to milliarder mennesker i verden går ind for at dyrke sex med babyer.”

[Klager] har hverken i blogindlægget eller et andet sted skrevet ovenstående. Eftersom paneldeltageren [Paneldeltager 4] udtaler ”Hun skriver, at...”, er der ikke tale om en fortolkning, men en fejlcitering. Fejlciteringen sker i et forsøg på at udstille [Klager] som en manipulerende propagandist eller tosse.

[Klager] har endvidere anført, at fejlciteringen kan være direkte farlig for en islamkritiker som hende, idet det før er set, at islamister truer med terror alene ud fra en overfladisk tilgang til det materiale, som vurderes blasfemisk, og altså også på baggrund af misforståelser og manglende kendskab til materialet.

[Klager] har herudover anført, at hun ikke er blevet kontaktet forud for udsendelsens offentliggørelse i forhold til at forklare eller forsvare blogindlægget, hvilket andre bloggere, debattører og journalister ellers ofte har haft muligheden for.

[Klager] har som samfundsfaglig akademiker brugt over tre år på at beskrive, analysere og researche ’mainstream islam’, som også defineres i blogindlægget. Det er ikke korrekt, at det, klager skriver om mainstream islam i indlægget, er usandheder. Der er flere teologiske kilder i blogindlægget, som tilsammen dækker flere og forskellige indflydelsesrige retninger og skoler inden for islam.

Paneldeltagerne i udsendelsen kender i øvrigt ikke ret meget til det omtalte emne, idet Khomeini omtales, som om han stadig var i live. Paneldeltagerne er ikke islam-eksperter, men de har alligevel i god- og pænhedens navn travlt med at kritisere klager, fordi hun fornærmer islam, som om islam er en person.

Genmæle

[Klager] har anført, at TV 2 har afvist at ville dementere en fejl citering af hendes blogindlæg, og at hun på den baggrund anmoder om et genmæle.

2.2. TV 2s synspunkter

Korrekt information

TV 2 har indledningsvis anført, at de i det hele henholder sig til deres svar til [Klager] af 2. november 2018.

TV 2 har anført, at Pressenævnet kan behandle en klage over TV 2 som medie, men kan ikke behandle en klage over [Paneldeltager 4]s udtalelser i sin egenskab af deltager i et debatprogram, uagtet at han tillige er ansat ved TV 2. Spørgsmålet i forhold til medier, som Pressenævnet kan tage stilling til, er, hvorvidt TV 2 via programmets vært burde have grebet ind over for [Paneldeltager 4]s udtalelser.

Det er TV 2s opfattelse, at TV 2 ikke har tilsidesat god presseskik ved ikke at have bedt [Paneldeltager 4] eller de øvrige deltagere i debatten citere [Klager]s blogindlæg ordret.

”Presselogen” er et debatprogram, der inviterer mediechefer og andre personer fra mediebranchen til at debattere aktuelle spørgsmål, der vedrører medierne. I programmets anden runde bliver der talt om, hvorvidt medierne bør tage større ansvar for det, der bliver publiceret på mediernes hjemmesider og sociale medier.

I værtens oplæg til debatten vises et skærmbillede af [Klager]s blogindlæg. Værten spørger herefter [Paneldeltager 4], om det vil være i orden at skrive ”når selv babysex er mainstream islam”. Hertil svarer [Paneldeltager 4] ”Jeg synes, at det her indlæg er groft generaliserende”, og fortsætter ”som udgiver, så må man jo også kunne kræve et minimum af sandhedsværdi i det, der bliver publiceret på ens platforme. Og det hun skriver er jo åbenlyst forkert, for hun skriver, at det er mainstream islam, som har de her holdninger. Jeg skal ikke kunne afvise, at der er visse kredse i islam, måske, er de her holdninger, men mainstream islam. Hun skriver, at knap to milliarder mennesker i verden går ind for at dyrke sex med babyer. Det er jo åbenlyst forkert.”

Som det fremgår af ovenstående uddrag, er der tale om en fortolkning af [Klager]s blogindlæg og altså ikke om direkte citater fra blogindlægget.

Såvel [Paneldeltager 4] som [Paneldeltager 2] læser [Klager]s overskrift efter sin ordlyd således, at der står, at hovedstrømningen/flertallet af de, der bekender sig til islam, accepterer sex med mindreårige. [Paneldeltager 4]s udtalelse om, at der er tale om knap to milliarder mennesker, må forstås således, at han forsøger at give et billede af, hvor mange muslimer, der er i verden, og som i givet fald falder ind under den generalisering, som han fortolker ind i [Klager]s overskrift.

Det er TV 2s opfattelse, at [Paneldeltager 4]s udlægning af [Klager]s blogindlæg klart ligger inden for, hvad der er forsvarligt at viderebringe som medie, og at TV 2 ikke har tilsidesat god

presseskik ved, at værten lod [Paneldeltager 4]s og de øvrige deltagere i debattens udsagn passere.

TV 2 har understreget, at det, der debatteres, ikke er, hvorvidt 200 eller to milliarder muslimer mener, at babysex er i orden. Det, som debatten går ud på, er, hvorvidt medierne skal have samme filter på de indlæg, der kommer fra bloggere eller andre brugere end det, der bliver bragt i de trykte medier. Som et andet eksempel herpå bliver der i programmet debatteret et blogindlæg fra Pia Kjærsgaard, der indeholder en faktisk forkert oplysning.

TV 2 har henvist til, at det følger af Pressenævnets praksis, at der for debat og læserbreve gælder videre rammer for indholdet end i klassiske artikler, ligesom der tillades et større fri-sprog. Det fremgår tillige af ”Medieansvarsloven med kommentarer”, 1. udgave, side 311, at der ”ikke stilles krav om forelæggelse i relation til holdninger i et læserbrev, jf. fx kendelse af 28. maj 2008 i kendelse nr. 2008-6-0670 (Brundby Gl. Skole), hvor Pressenævnet også lagde vægt på, at den omtalte selv deltog aktivt i debatten.”

[Klager] har fri adgang til at bringe blogindlæg i Jyllands-Posten, hvor det blogindlæg, som bruges som springbræt til at diskutere, hvorvidt der er grænser for, hvad man kan blogge om på de sociale medier, kommer fra. Blogindlægget bliver vist i programmet, og [Klager] havde endvidere mulighed for at deltage med input via tweets, således som det blev gjort af andre.

Genmæle

Det er TV 2s opfattelse, at der ikke er tale om faktiske oplysninger, men [Paneldeltager 4]s vurdering af [Klager]s blogindlæg. [Paneldeltager 4]s vurdering af, at [Klager]s overskrift er faktisk forkert, har efter TV 2s vurdering ikke en sådan grovhed, at studieværten burde have grebet ind. [Klager]s synspunkt om, at hun ikke har foretaget en generalisering, er blevet repræsenteret i programmet. På denne baggrund fastholder TV 2, at [Klager] ikke er berettiget til et genmæle.

3 Pressenævnets begrundelse og afgørelse:

I sagens behandling har følgende nævnsmedlemmer deltaget:

Jesper Rothe, Jørn Mikkelsen, Lene Sarup og John Meinert Jacobsen.

Kompetence

Pressenævnet bemærker indledningsvis, at det følger af medieansvarslovens § 43, at Pressenævnet træffer afgørelse i sager om, hvorvidt der er sket offentliggørelse i strid med god presseskik, jf. § 34, og hvorvidt et massemedie efter reglerne i lovens kapitel 6 er forpligtet til at offentliggøre et genmæle.

Spørgsmål om, hvorvidt der er sket en overtrædelse af straffelovens bestemmelser om ærekrænkelser, henhører under domstolene og falder uden for nævnets kompetence.

*God presseskik**Korrekt information*

[Klager] har klaget over, at udsendelsen indeholder en fejlcitering af hendes blogindlæg ”*Selv babysex er mainstream islam*” bragt den 3. oktober 2018 på jyllands-posten.dk, som er ærekrænkende, injurierende og skadelig for hendes renommé som offentlig person og førstegangsforfatter, der netop har udgivet en islamkritisk bog.

Det følger af de vejledende regler for god presseskik, at det er mediernes opgave at bringe korrekt og hurtig information. Så langt det er muligt, bør det kontrolleres, om de oplysninger, der gives eller gengives, er korrekte, jf. punkt A.1.

Af [Klager]s blogindlæg ”*Selv babysex er mainstream islam*” fremgår blandt andet følgende:

”[...]

Derfor har islams kvindesyn også betydning for voldtægter i Danmark.

Mainstream islam er den bogstavtro tilgang til Koranen og Ahadith (beretninger om profetens sædvane), og det er på tide, at muslimer reformerer islam.

[...]

Khomeini, der er grundlæggeren af præstestyret i Iran, har i sin berygtede bog ”Tahrir Ul-Vasileh” beskrevet, hvordan berøring, kram, kys og lårsex er tilladt med selv en babypige, også med en baby, der stadig bliver ammet.

Denne teologiske udlægning er mainstream islamisk. Der findes nemlig ingen nedre aldersgrænse i et mainstream islamisk ægteskab. (Tahrir Ul-Vasileh, bind 2, s. 258 (på persisk))

Irans egne tal viste at 1.537 piger under det 10. år var blevet gift alene i 2012.

Det er dog ikke alene Khomeinis skyld, at selv babypiger vurderes til at være giftemateriale. Flere sunni-lærde har ligeledes skrevet om, hvordan og hvornår en mand kan have samleje eller andet seksuelt samvær med pigebørn, også under niårsalderen. Alle med henvisning til Koranen og Ahadith (beretninger om profetens sædvane).

[...]”

Af udsendelsen fremgår blandt andet følgende:

[Tidskode 19:51]

”[...]

Værten: Derfor var det iøjefaldende, at Jyllands-Posten i tirsdags bragte denne blog på avisens hjemmeside med overskriften ”Selv babysex er mainstream islam”. Bloggen fortsatte med blandt andet: ”Når babysex er tilladt i mainstream islam, når en kvindes samtykke aldrig er nødvendig, og når det at blive voldtaget er en forbrydelse, har det betydning for muslimske mænds syn på kvinder” [...] [Paneldeltager 4], når selv babysex er mainstream islam, kan man blogge det på TV 2?

[Paneldeltager 4]: Nej, det kan man ikke.

Værten: Hvorfor ikke?

[Paneldeltager 4]: Jeg synes, at det her indlæg er groft generaliserende. Jeg synes, at det er fornærmende, groft fornærmende over for islam. Vi taler om en religion med knap to milliarder medlemmer, og jeg synes det, der kommer frem i kvindens indlæg her, er virkelig, virkelig, virkelig groft i forhold til at fornærme en verdensreligion på den måde. Og der synes jeg, at vi som udgivere har et ansvar for at sikre, at det, der udkommer på vores platforme, at det lever op til nogle standarder. Jeg synes ikke det her indlæg lever op til de standarder. Så nej, det ville ikke være udkommet på TV 2.

[Tidskode 24:00]

[...]

[Paneldeltager 4]: Jeg er med på, at vi er i et holdningsunivers. Der er selvfølgelig nogle vide rammer for, hvad man kan mene, og et sted hen af vejen, så står hun selvfølgelig til indtægt for sin egen holdning. Men som udgiver, så må man jo også kunne kræve et minimum af sandhedsværdi i det, der bliver publiceret på ens platforme. Og det hun skriver er jo åbenlyst forkert, for hun skriver, at det er mainstream islam, som har de her holdninger. Jeg skal ikke kunne afvise, at der er visse kredse i islam, måske, er de her holdninger, men mainstream islam. Hun skriver, at knap to milliarder mennesker i verden går ind for at dyrke sex med babyer. Det er jo åbenlyst forkert.

[Paneldeltager 3]: Vi skal nok ud i en, det bliver langt og måske langhåret, fordi så skal man ud i en definition af, hvad sex er. Det hun skriver.

[Paneldeltager 4]: Hun skriver babysex.

[Paneldeltager 3]: Ja, men det hun skriver, det er jo med henvisning til nogle tekster i Koranen og tekster af Khomeini og så videre.

[Paneldeltager 4]: Hun siger, at det er mainstream islam.

[Paneldeltager 3]: Ja, og det kan man diskutere.

[Paneldeltager 4]: Det synes jeg ikke man kan diskutere, det er åbenlyst forkert.

[...]"

[Klager] har navnlig klaget over følgende udsagn, som i indslaget fremføres af paneldeltageren [Paneldeltager 4]:

"Hun skriver, at knap to milliarder mennesker i verden går ind for at dyrke sex med babyer. Det er jo åbenlyst forkert."

"Presselogen" er et debatprogram og fremstår også efter sit indhold som et sådant. I debatprogrammer tillades – ligesom i lederartikler og debatindlæg – en højere grad af frisprog end i nyhedsprogrammer og reportager. Det er sædvanligt, at deltagerne fremkommer med udtalelser, hvormed de tilkendegiver deres vurderinger af og holdninger til et givent forløb. "Presselogen" er endvidere en direkte udsendelse, hvor der deltager mediechefer, som er inviteret i studiet for at drøfte et nærmere fastlagt emne.

I disse tilfælde gælder medieansvarslovens § 20, hvorefter den, der fremsætter en udtalelse i en direkte udsendelse, er ansvarlig for udtalelsens indhold efter lovgivningens almindelige regler.

Pressenævnet finder, at det påklagede udsagn må anses for at sammenfatte paneldeltager [Paneldeltager 4]s subjektive vurdering af [Klager]s blogindlæg. [Paneldeltager 4] har som deltager i et debatprogram gengivet en vurdering i et direkte program, hvor det ikke kan lægges til grund, at værten havde mulighed for at forudsige, at [Paneldeltager 4] ville komme med disse udtalelser. Nævnet finder herefter ikke grundlag for at udtale kritik af TV 2 for ikke at gribe ind over for udtalelsen under den direkte udsendelse.

Genmæle

[Klager] har klaget over, at TV 2 ikke vil bringe et ”dementi” af de påklagede udsagn. Pressenævnet har opfattet dette som en anmodning om genmæle efter medieansvarslovens § 36.

Det fremgår af medieansvarslovens § 36, stk. 1, at en anmodning om genmæle i massemedierne over for oplysninger af faktisk karakter, som er egnet til at påføre nogen økonomisk eller anden skade af betydning, og som er bragt i et massemedie, skal tages til følge, medmindre oplysningernes rigtighed er utvivlsom.

Pressenævnet finder, at det påklagede udsagn fremstår som paneldeltager [Paneldeltager 4]s subjektive vurdering af [Klager]s blogindlæg. Der er således ikke tale om faktiske oplysninger, ligesom oplysningerne ikke anses for at være af en sådan karakter, at de er egnede til at påføre [Klager] økonomisk eller anden skade af betydning. [Klager] er derfor ikke berettiget til at få bragt et genmæle.